

сьою організацію слід ґрунтовно змінити. Вона повинна направитися на те, щоб справді бути корисною для переселенців, задовольняти потреби країни і допомогти тому, щоб натуральні скарби країни було використано як слід.

Хисмамедов від імені мусульманської фракції обороняє інтереси кіргізів, визнаючи, що поки не буде видано того проекту, що саме тепер розробляється, про забезпечення прав кіргізів, то вони можуть позбутися своїх віковичних прав на належні їм землі, які так широко тепер признаються для потреб переселення. Зважаючи на це, Хисмамедов заявляє, що мусульманська фракція, вимагаючи, щоб було припинено переселення в Туркестан, Закавказзя та степові країни, буде голосувати за обрахунок, але ж за ті його частини, де йде мова про асигнування на переселення в кіргізьські землі.

Виноградів визнає, що уряд бачить в переселенні спосіб розв'язання аграрного питання, а не потребу колонізації. Посилаючись на різні джерела, промовець приходить до висновку, що слід не стільки піклуватися про поширення переселенського руху, як про те, щоб на місяць було гаразд жити переселенцям. Наприклад орактор каже: «фракція к.-д., визнаючи, що необхідна ґрунтовно реорганізувати переселенську справу, але зважаючи на те, що це питання цілком ще не обмірковано в переселенській комісії, пристає до формули переходу бюджетної комісії (опельки праяворуч)».

В 1 годину, 16 хвилин об'явлено перерву на годину.

Відгуки парламентського життя.
ПЕТЕРБУРГ, 26. «Русь» повідомляє, що октябристські рішення голосувати за амурську залізницю, бо Гучков загрожує, що коли кредит буде Думою одкинуто, то Думу розпустять.

Хомяков заявив в кулуарах, що дозволив Мілюкову висловитися, гадаючи, що слова його торкаються особистості. В протиположному разі він би його перепинив. Опозиція задоволена з промови Мілюкова і визнає, що вона була гарною відповіддю. Крім того Мілюков мав спроможність ознайомити країну з поглядом конст.-демократичної партії на аграрне питання.

Сьогодні вітали Мілюкова з успіхом не тільки приятелі, але навіть його політичні вороги.

Поміж октябристів помічальця знаходив до того, щоб пристати на зменшення числа рекрутів. Навіть пройшла чутка про цифру зменшення на 200.000 чоловіка.

Дума засідає в понеділок, середу і п'ятницю.

Є чутки, що гр. Вітте, зважаючи на те, що його промова в Державній Раді викликала незадоволення вищих верств, має намір клопотатися, щоб його було увільнено з члена Державної Ради.

Діяльність уряду.
ПЕТЕРБУРГ, 28. «Русь» повідомляє, що нарада командуючих військом висловила за те, щоб сполучити вище порядкування військом і флотом в руках одної

доплату; верандувати на своїх матрацах». Друга оповістка сповідає, що на сьогоднішньому «кабареті» виступила славна босоного танцюристка Аїседора Дункан, а трохи згодом коло цієї оповістки висіли нову, що тільки що прибув до Законодавчого дуже добрий художник: малює так, як Дункан танцює, тільки без трику. Нарешті це одна оповістка: «хто хоче, може тут такі замовити, що зробити з нього карикатуру; плата така, чоґо варт відповідна частина тіла». В снігах увесь час грав законспіраційний оркестр—здается той самий, що й у нас був на балу на масляній, а в суможній з залогою хаті посадили гураля з «кобзою». Нехай не подумает хто, що це шось пожемо на нашу українську кобзу, — це ціла свинья, чи що, шкура, шхита і надута—так наче живий годований підсвинюк, тільки без голови і ніг, а там де були колись передні ноги, повстромлювано дульки з клавішами, неначе дві флейти. У ті дульки гураль дует та, держаки струмент під пляхою, раз-пораз надуває його рукою. І пишуть та верещить той струмент так, що хоч вуха затуляти; нагадує дуже татарську «зурну».

Поки зійшлася «публичність» (а сходяться вона мало не дві години), один з художників запрошував, щоб ішли подивитися, за обісну доплату, на виставку картин відомих краківських художників, професорів академії. Зроблено було згородо чоловік на 15, і в тій загоролі по стінках порозвішували «оригінали» найвідоміших картин. Ось картина Аксел'рода «Пані»: якась страшна пані з шиєю як у чапльї; ось шестеро козлів дерев'яних, на яких дрова ріжуть,—це «Воли на полі»; ось шось чорне-чорне, а посередині біла пляма—то картина Панкевича «Вечір у Саському саду» (у Варшаві), а біла пляма—має бути лебідь на озерці. Було таких «оригіналів» шось десятка півтора. Хто бачив справжні оригінали усих цих картин, каже, що карикатури на них зроблено незвичайно влучно.

Нарешті почався вже вечір. Художники співали куплеті на законспіраційні «злюбий дия», декламували, читали юмористичні монолоґи, і надзвичайний хист до всього того виявив один—д. Красовський. Враз чути крик: «Йде... вже йде... Дункан іде!» Уявляється славно-звісна тепер по всій Європі босоного Дункан і починає свій чудовий танець: вихилється, викручується, літає, мов по воді пиве, по килюмові, закладає якийсь особливо руки над головою,

особи—генералісімуза.
МОСКВА, 28. Сенатор Гарін кінчає ревизию градоначальства до початку будучого тижня.

Шкільні справи.
ПЕТЕРБУРГ, 28. Міністр народної освіти Шварц відмовився прийняти Гучкова, що бажав побалакати з ним з приводу заснування народного університета імені Шанявського в Москві.

На нараді про економічне становище петербурзького студентства выяснилось, що число землячеств в Петербурзі—134, до яких пристає до 10 тисяч студентів. Принято резолюцію: «з'їзд, зазначаючи користь землячеств, сподівається, що будучина належить тим організаціям, які будуть мати між собою більшу внутрішню звязь».

Судові справи.
МОСКВА, 26. Сьогоднішнього судова палата розглянула справу служашого в архіві міністерства юстиції стаського советника Нечаєва, якого обвинувачували за образу Величності. Судова палата визнала, що Нечаев образив Царя, будучи п'яним і присудила його до арешту на два тижні.

Вчора повинна була розглядатися справа Пуришкевича, що в офіційному папері образив московського губернатора Джунковського. Зважаючи на те, що свідок Зеленський, секретарь союзу «р. н.» на суд не прибув, справу одсунуло.

ОДЕСА, 28. Военний суд, розглянувши справу гуртка соц.-демократів, яких було арештовано на збірці конференції городського комітета, при чому підчас арешту було вбито помічника пристава і поранено інших поліцейських чинів, присудив трьох до каторги на чотирі роки, трьох—на поселення і шістьох—до кріпости, на рік кожного.

Нарада в справі місцевого хазяйства.
ПЕТЕРБУРГ, 29. Волосна комісія наради по справах місцевого хазяйства ухвалила з деякими релакційними поправками решту уступів (од 6 по 14) статті 33 статуту волосного самоврядування, що стосується до обов'язків волосного старшини. Статтю 34—про порядок виконання старшинами належних їм обов'язків—ухвалено й прийнято в редакції законопроекта.

Ліквідація Сахаліна.
ВЛАДИВОСТОК, 29. Увечері, 28 марта, підписано представниками російської і японської комісії акт про поділ острова Сахаліна. Комісії поінформували документами, що стосуються цієї справи. Японська комісія 29 марта повертається до Токио, а 30 марта російська комісія визидить в Хабаровск, щоб скласти там справоздання.

Напади та вбивства.
СОСНОВИЦІ, 28. Біля присілки Жарки, на дорозі, зроблено озброєний напад на кількох крамарів. Пограбовано 9000 карб.; двох крамарів поранено на смерть.

Труси і арешти.
ПЕТЕРБУРГ, 28. В Фінляндію приставлено арештованого в Америці, бувшого начальника червоної гвардії, капітана Кока.

вабить руками до себе, граціозно укланяється... «Публичність» виходить з берегів, шумує, реве, викликає на «bis»—зноу вона танцює. Але одно шось непевне: чоґо у пані Дункані такі руки жиливі, як у доброго коваля? А то, що то зовсім не Дункаша була, а... малює Красовський! І знову, хто бачив як Дункан танцює, говорив, що схожість була надзвичайна.

Потім Дункан-Красовський, повернувшись з стану жіночого до нормального свого, доказував ще краших штук: приміром, співав разом дві пісні: на голос «Mein lieber Augustin», а виспівував— «Еще Польська не згінела». Слухати навіть трудно разом два мотиви, а він якийсь напружував разом їх співати... Це й інших цікавих і веселих штук доказували ті художники, але всього не буду перелічувати. В кінці всього вони під музику малювали. Грають кек-уок, і в такт музиці з'являється на полотні пара, що танцює цей танок; грають марш—і в такт з-під постелі показуються один за одним москалі при всій амуніції. Нарешті— аукціон: розпродано було виставку картин. Починали з кількох центів (копійок), а продавали де-які по 10—15 корон. І було всім весело, було просто, як на якийсь домашній вечірці; і «публичність» до півночі бавилася, і «Братня поміч» та бідні студенти художники рублів з 200 заробили...

А оце недавно розліплено було по всьому Законопаю афіши, що такого-то дня в гостинниці «Морське око» селянська труппа з сусіднього села Поролина виставить дві пьеси: «Каторга» і «Віз Гжималь». Цікаво, думаю собі, поглянути як польські селяне грають! Колись-то, колись, як через лиху годину, внутрішню та зовнішню, не доводилось же мені по-за границю гуляти, літ 8 з года в год на вакації виступав, не вам кажу чи, а в одній селянській труппі на Полтавщині; труппа була з самих лише хлопців та дівчат українських. І як же вони грали! Доводило б сказати, що коли чи я, чи ще один-другий «інтелігент» на сцену було вийде, то зараз же видно, що це будяк,—а як не будяк, то кукіль—на лану колосистію дорішньої пшениці. А здається ж і ми були не з німців приїзжі; і «во время оно» без станців з іншими безштаними колеґами з села і гусей разом пасли, і політою пересипалися, і картоплю під стійком пекали, а протє—не втє Авраам Ісаака!

У союзниках.
ПЕТЕРБУРГ, 28. «Русск. Зняма» вимагає тяжко покарати астраханського губернатора Соколовського, який насмілівся предсідателєві астраханської патріотичної партії, що прохав, щоб газеті «Волга» було заборонено глузувати з російського національного прапору, офіційно відповісти, що коли патріоти вважають себе ображеними, то мають право скажитись суду. «Нов. Время» вважає, що газета «Волга» зробила «наглу виходку». «Але як назвати виходку губернатора?»—гукає «Русск. Зняма».

Література, наука, умілість і техніка.

— Записки Київського Українського Наукового Товариства. Друкуються і скоро вийдуть у світ «Записки Українського Наукового Товариства у Київі»—науковий орган Київськ. Укр. Наук. Товариства. Зміст першої книжки має бути такий:

- 1) Проф. М. С. Грушевський: Київське Українське Наукове Товариство.
- 2) Проф. В. М. Перетц: Найблизчі завдання вивчення історії української літератури.
- 3) Проф. М. С. Грушевський: Государство польского магната на Задніпров'ю перед Хмельниччиною.
- 4) Б. Д. Грінченко: Пісня про Дорошенка і Сагайдачного.
- 5) О. С. Грушевський: Нові матеріали до біографії Костомарова.
- 6) Е. К. Тимченко: Діалектологічні розвідки.
- 7) І. І. Огієнко: Історія української граматичної термінології.
- 8) Д-р Галін: Про симуляції в хірургії.
- 9) І. Стещенко: Українські шестидесятники.

Редакційний комітет складається з проф. М. С. Грушевського, проф. Г. Г. Павлчука і проф. В. М. Перетца.

Незабаром за першою книжкою вийде і друга книжка Записок.

— Нові книжки. У Львові вийшли дві книжечки віршів Леся Медобірьського: «Вітер віс». Пісня перша та друга (окрем).

У Київі вийшла з друку перша серія книжок Видавництва «Час»: 1) М. Левицький. Злочинниця (3 коп.); 2) Р. де-Монасан. Батько Мілон. (3 коп.); 3) М. Телешов. Скрута (3 коп.); 4) Б. Прис. Живий телеграф (1 коп.); 5) К. Мікшат. Син чи пасинок (2 коп.); 6) А. Фологаров. Срібний хрестик (2 коп.); 7) Р. Кітлін. Бунтарь Моті-Гюй (3 коп.); 8) Т. Бетґе. Маріяка (1 коп.); 9) А. Галборі. Помста (3 коп.); 10) Рідні струни, збірка віршів (4 коп.). До кожної книжечки додано коротеньку біографію автора. Вся серія коштує 25 коп., з пересилкою 36 коп. П'ять відсотків прибутку од пролятку книжок видавництво «Час» призначило на пам'ятник Т. Шевченкові у Київі. Готується до друку друга серія книжок.

— Гумористично-сатиричний листок. У Київі незабаром почне видаватись не періодичний гумористично-сатиричний листок «Хрін», безпартійної, демократично-поступового напрямку «Хрін» міститиме в собі: сатирично-гумористичні оповідання, нариси, уривки, приказки, дописи, афорізми, загадки, поеми, балади, оди, пісні, акротихи, епіграми, карикатури, шаржі, сатиричні віньєтки то ш.

Театр і музика.

Концерт товариства «Боян».

Вчорашній концерт товариства «Боян» відбувся з надзвичайним художественним успіхом. Докладніше поговоримо про нього в дальшому числі, а тепер тільки знамено, що найбільший успіх мали окрім самого М. В. Лисенка, який був душою концерту, д.д. Балановська та Цесевич.

Музикально-драматична школа М. В. Лисенка.

— В п'ятницю 28 марта в Народній авдіторії відбувся 4-ий учен. вечер муз.-драматич. школи М. В. Лисенка. Програма вчора була досить різноманітна. Музикально-вокальна частина складалася з соціальних по трудности річей Шопена, Мендельсона, а також уривків з опер Верді, Меєрбера, Мусоговського та інші; всі ці номері були виконані досить гарно й з артистичним смаком. Найкраще вражіння з учнів—музикантів робить д. Нахутін. В скрипкаві поставлена гарно техніка, але вони не вміють вкладати в свою гру того, що зветься «душою», що захоплює слухачів. З співаків виділяються д-ки: Драгомірецька, Квітка і Уманська; у першій природній голосній матеріал дуже великий. Д-ці Уманський та д. Квітка ще багато треба працювати. З драматичного виділю одного тільки д. Молотова уч. 3 к. можна вже вважати цілком закінченим актором, готовим на сцену. Д. Богранов, уч. 2 к., що декламував вільний монолог Чацького, виявив себе звичайним аматором: трошки пафосу, троник нервів, ніякої дисципліни в постанові голосу і сценичної коректності. Д.д. Рович, Недельський і Трей, також д-ки Істоміна і Петруша теж поки що виявили аматорський характер своїх сил. Але не будемо забувати, що це молоді, котра тільки починає розробляти свої сили. Треба заважати, що всі вони нашось крутять головою підчас декламування. Це бовання зовсім не додає краси ні міміці, ні самому виконанню. Уч. Падеревський має гарну дікцію і багато сценичних даних, але йому треба позбутися дечоґо чужого. Модернізм річ гарна в умілих руках і не тоді, як позичена; вона ж потребує оригінальної творчости. Уч-ця Штанге буде з часом гарною актрисою, видно, що людина працює і заважає уваґи. Д-ці Коплинській і Герасімов гарні коміки, особливо перший. Сцена сварки Івана Івановича з Ів. Нікіфоровичем виконана ними досить жваво. Решта учнів «так собі».

А. Вечерницький.

— У Московській газеті «Раннее Утро» сповідається, що антрепренор київського театру «Соловцов» І. Е. Дуван-Торло в прилучив орудовати на той рік своєю труппою в Київі режисерам д.д. Савінову та Дагмарову, а сам служитиме за актора в д. Багрова в Одесі.

— Шевченкове свято у Миргороді (на Полтавщині). 25 марта відбулося і у нас Шевченкове свято, уряджене місцевим драматичним гуртком; чистий прибуток з цього свята призначено було на пам'ятник Т. Шевченкові у Київі.

Здається тепер, коли знято з української мови заборони та перешкоди, можна було не тільки надрукувати українською мовою афіши, а й промову сказати; але ж так тільки здається, а відьності вийшло інакше: д. А. С. сказав «вступительное слово» російською мовою.

Після промови йшли декламації та співи. З декламаторів публіці вподобалися: д. Пашинченко, та д-ки Марковська і Мільгевська.

Гарно співав д. Милодань, але особливо приємне вражіння зробив хор, проспівавши чудово «Слава нашим козаченькам»; д. Горянову багато довелось попрацювати над улаштуванням цього хору.

Та найкраще вражіння зробили на глядачів живі картини, які ставив український художник О. С. Вилко було, що картини поставлено мистецькою рукою. Усі присутні були зачаровані цими картинами.

ДОПИСИ.

(Од власних кореспондентів).

М. ПАВОЛОЧ (на Київщині). 23 марта в хаті у татешнього приватного повіреноґо Ст. Нацевича, з дозволу київського губернатора, відбулася перша збірка фундаторів майбутньої потребителської крамничі. Зібралось більше 40 селян та з десяток місцевої інтелігенції; на цьому зібранні, за приводом священика С. Брожковського, було складено відповідне прохання на ім'я київського губернатора про дозвіл відкрити крамничку. Прохання підписали усі письменні з присутніх. Клопотатись про справу доручили свящ. Б-ському, панові Х. Іваничу-кому, Ст. Нацевичові та селянинові Никифорові Тпруні. Тоді ж таки признано було пай щорічний в 5 карб. та вступний по 2 карб. з душі. Усі присутні тоді ж таки внесли вступний пай; набіралося шось біля 100 карбованців. У фундаторів виникла думка в близькій часі виводувати власний будинок для крамнички біля Покровської церкви. Поки що фундаторами та ініціаторами являються селяне головним чином із Богоявленської парафії. Видно по всьому, що справа ця дуже зацікавила місцевих селян.

ГОГОЛЕВ або **ОГЛАВ** (на Чернігівщині). В м. Гоголеві, де рахується більш 10 тисяч людности, де єсть волость, до якої належить 8 сіл, де єсть три школи, дві церкви, до яких думають прибавити ще й

видержати шановна «публичність», і частина її втікла ще серед дії, а решта аж плакала... од сміху у той найтраґичніший мент, коли на сцені труп за трупом, як кулі солови, падали. Шось ж до артистів, то й по біленьких руках, і по вимові, і по руках їх знати, що тут ніяких селян немає. І справді, як потім довідався я, то були студенти з Кракова, учитель якісь та учительки, а у всій труппі лишень два справжні селянина,—на те мабуть, щоб двері одчинили, як казав один дялко у нас, почувши перед виборами у першу Думу, що повинно бути по одному мужикові—депутатові з кожної губернії... Правда, їх теж випускали на сцену, але не в цій пьесі, а в «Возі» Гжималь.

Ця друга пьеса варта того, щоб про неї розказати. Заціпає вона дуже болуче питання для польського суспільства—«видаленіє», тоб-то, «принудительное отчужденіє» у поляків в Познанщині. Певно, розумно та талановито написана пьеса на шось тему моґла б мати величезний успіх в Польщі. Але яка талановита ця пьеса, читачі побачать далі. Герой пьеси—селянин Гжималь. Це особа не вдумана; справді є такий селянин в Познанщині, і не дуже давно про його дотеньку вигадку писали про всіх газетках. Всплавив він тим, що коли німці завзялися, щоб викурити його та причепилися до того, що він не має права на своїй землі ані хати поставити, ані жити в тій повітті, в якій він живе, то він збив великий віз із стінками та стелею,—такий як от часом комедія на ярмарок приїздить,—і почав жити в тому возі. А звисно, що вже й німець навряд чи може такий закон вдумати, щоб неможна було на возі сидіти...

Ото ж в тій п'єсі, що виставляла «селянська» труппа, і показано було хитрого того Гжималь. Живе він в якійсь не то клуні, не то повітті—німці не дають йому ставити хату. Приходять до нього інші селяне, вже помічені: той, що звався Древяк—став Гольцером, Неділя—Зонтаґом,—і огворюють Гжимальа і собі так зроби, то тоді все буде гаразд. Аде ж бачиш, мовляв, що німці і розумніщі, і дужчі—все одно зрозублять, як хочуть і тебе зламують. Але Гжималь гнівається за такі речі і бє перевертня по морді. Бігає по сцені і кричить, що він має велику охоту «бити, бити й бити!» Тут прибігає з школи малий хлопеч, кидает об землю книжками, плаче і оповідає, що в школі

кажуть йому вчити німецьких молитов, а як він не хотів, то йому ось розошили лице, а брата його посадили у темну хату. Коли Гжималь почув це, у нього знов чешуться руки і він хоче німця бити. Тимчасом з'являється урядник і дає йому Гжимальа, де звелено йому за 3 дні вбиратися в цю повіть. Гжималь не знає, що йому робити. Вгається, чи не піддатися й йому німцеві. Але тут з темного кутка вилязти у червоному кунтуші і конфедераті... тинь Бартоша Гловацького, селянина з-під Кракова, повстанця за часів ще Костоушки. Гжималь одразу був злякався, але пізнав земляка (мабуть портрет його бачив десь у книжці) і росказує йому про свою тяжку біду. Тинь починає його наважати,—велить держатися йому міцно своєї польськости, бо польський мужик—не абі який мужик; чи забув ти, що на мужницької голові лежала королівська корона?» (тоб-то, мітичний перший король польський Пяст був ніби-то з селян). Проти такого дужого аргументу чи можна було встояти? «Добре,—каже Гжималь,—але де ж я подінуся, де я житиму, коли навіть з повітки мене виганять?» —«А не журис,—ось я тобі покажу!» Тут блиснув світ од ліхтаря, і по мотузко, вздовш усієї сцени, посунувся шматок кардону, а на ньому намальовано—великий віз на колесах, з стінками, з вікнами в стінці, з стелею, із комина дим підіймається вгору. «Ото бачиш? Це буде віз Гжималь!» Тинь счезла, а другого дня Гжималь, очевидно зробив собі того воза і перехитрив отак хитрого німця.

Отак премудру річ утяв якийсь польський патріот. Шось ж до гри, то грали не зле, ні добре, а «справжнім селянам дано було такі незначні ролі, що нічоґо неможна сказати про їхні здібности. Але з усього цього один висновок сам собою висноується: не треба, панове патріоти, перш за все людей обманувати. Коли хочеться там комусь з вас таланти свої показати, то й покажіть їх на здоров'я, не ховаючись за мужницькі спини. А то дуже вже ви мудро примиркували: як сміятимуться з нас, то ми сухі з води вилеємо; то бачте, мужики-незадрі усе понесували!..

В. Доманицький.
 Закопане.
 21/3 1908.

третю, нарешті в м. Гоголіві, де єсть сяка-така інтелігенція, зовсім нема бібліотеки. Якби її не було і раніш, то й дива було-б мало, а то-ж вона ще недавно була, та її знищили; знищили її, правда не зовсім, але оставили таку частину, що вона тепер нікого не цікавить. З наказу колишнього губернатора д. Хвостова в бібліотеці заборонили всі українські книжки. Забрано було не тільки такі „некромольні“ видання, як твори Нечуй-Левіцького, Коцюбинського, збірники „Вік“, „Рада“, а навіть і одобрені міністерством освіти та державного хазяйства „Розмови про селянське хазяйство“ Чикаленка та інші. Дуже жалували селяне за „своїми“ книжками, так що робить, коли начальство заборонило. Позабірали тоді де-які твори і польських письменників: Елізи Ожешко, Ї. Юноши, і замість бібліотеки зоставили тільки скринька нікуди негодящих брошур. Треба додати, що замість бібліотеки в чайну „союзу руских людей“ виписали де-кілька черносотених газет, та купили грамофон, який хрипить селінам, як „Ехал із ярмарка ухарь купец“.

ЛУБНІ (на Полтавщині). *Добровольне пожежне товариство.* В Лубнях останніми часами виникло кілька здорових пожеж, підчас яких городське пожежне виявило свою нездатність. Через це поміж лубенцями виникла думка заснувати в Лубнях „Добровольне пожежне об'єднання“. Організувати це товариство узявся судовий слідчий лубенського окружного суду І. уч. д. Міхельсон. Кілька днів тому він скликав в помешканні городської управи збори, де він подав на розгляд зборів написаний ним проект статуту майбутнього товариства. На цих зборах були: городський голова, члени городської управи, міщанський голова, казюний єврейський рабин та де-кілька городян. Розглянувши статут, збори ухвалили його цілком і постановили прохати д. Міхельсона, щоб він добув дозвіл від полтавського губернатора на заснування сього товариства, а також оповістити городян, що записуватися в члени товариства можна в городській управі, в міщанській управі, у Варшавського, Міхельсона та інших.

М. КІСЕЛІН, волод. повіту (на Волині). Неможна було не сміятися, дивлячись на незначайну картину руху в нашому місті, який скінчився з приводу таємного приїзду д. податного інспектора.

Звичайно інспектор проїздить бувало з Локач, або Володимера і всі крамари заздалегідь знали про це і весь крам зарані переховували. А тепер інспектор приїхав з Свиннох та ще зліз з пошти в лісі і акутаній у бурку, з'явився поміж крамниць.

Як бжолки з вулика висипали наші купці з крамниць: той ніс хомути, той галантерею, той тютюну, а там ціла юрба розносила мануфактуру. Перед самим носом інспектора крамничі зачиналися, коли в них було що не зовсім по закону. Крик, гвалт, біготня.

Багато краму поспувалося; певно, що за потері при переховуванні можна було б купити більш „свідочств“, ніж треба.

М. ПЕЧЕРА, брацлавського повіту (на Поділлі). Починається весна, а з нею і постійне лихо Печери—пожежі. Кожного літа буває тут по два десяткі пожеж. Через це навіть Печера в прислів'я ввійшла. Як хто бачить, що де-небудь пожежа, то так і шіає, що та мабуть в Печері. І найсумніше тут те, що печеране ніяких заходів не роблять, щоб запобігти цьому лихові. Хто погорить, той голосить та плаче, а всі інші байдужно чекають, поки когось другого не „накаже Господь“. Так і оце недавно в один день було аж три пожежі. Ще щастя, що трапилися вони ввечір, бо як би вночі—пів села би вигоріло. Зразу загорілася хата бідного селянина. Поки люде збіглися, хата згоріла. Люде та пожежарні почали гасити вже згорілу хату. Але на сусідню не звернули великої уваги. В цей час почалася пожежа на другім кінці села. Пожежарна поїхала туди. Тільки що вона доїхала туди, як в першому місці зайнялася сусідня хата і в одну мить обняло вогнем весь поверх. Це сталося через безпечність, бо теї сусідньої хати не оглянули як слід—хоч на неї й летів вогонь від згорівшої хати.

Де-хто з погорільців торішніх взявся за розум і покрив хату бляхою. Але це крапля в морі. Тимчасом у нас під боком в с. Селівничі вчитель виробляє дуже гарну черепицю для покрівлі. Треба б печеранам навчитися робити ті плитки: піску є досить, вчитель обіцяє даром навчити, а хлопців, що не знають куди себе притулюти,—теж не мало. Користь від тої науки була би велика, як для них, так і для всієї округи. Ця черепиця не горить, потребує мало ремонту і коштує далеко дешевше ніж бляха.

ПРИЛУКИ (на Полтавщині). Торішньої осені обновилось наше земство новими виборами. З перших же засідань земських гласних розійшлася була поголовка, що гласними у нас обрано поступових людей. Де-які служкаші стали сподіватися, що й для них, так званого „третього елементу“, уже настали крашчі часи. Та всі ці марні надії швидко розвіялися. Ось один факт, який дуже яскраво свідчить, які то часи наступили для земських служкашів.

У земській лікарні служила акушерка п. Я. Працюючи коло хворих, вона й сама тяжко захворіла і через це мусила за-

лишити на де-який час свою працю. По заведеному звичаю вона подала в земську управу прохання про одпуск на місяць, додавши до нього свідоцтво про свою хворість од лікаря, який її корував. У відповідь на це прохання земська управа постановила позбавити її посади, навіть нічим не мотивуючи цей постанові. Людину без ніякої провини позбавили посади за те тільки, що вона захворіла, працюючи на службі.

ВСЯЧИНА.

Дивовижний годинник. Механічний годинник з фігурами на соборній дзвіниці в Стразбурі славиться на весь світ. Тепер оце недавно з'явився в Європі не менше штучний годинник на башті міської ратуші в Мюнхені. Як тільки ніби 11 годин, годинник починає грати якусь улюблену народню пісню, по якій знов вибивають число годин. Тоді знов грають іншу пісню, під яку з'являються ядязки ладів, б'ються і бій кінається на тому, що когось одного з супротивників убито. Насамкінець годинник грає третю народню веселу пісню,—і з'являються ядязки тавористів. „Пітька“ махає дзіржорською паличкою, ядязки тацюють, а шівень, кукурікаючи, оповіщає кінець потіхи. Вночі з'являються інші ядязки. Як тільки годинник виб'є 11, з'являється янгол з дитиною на руках—символ супокою, а з ліворуч нічний сторож з дихтарем у руках та з дудкою, в яку він грає. Всі ядязки на годиннику посуюваються електромоторами, що поставлені на п'ятому поверсі на башті. Кожна ядязка може ворушитися окремо. Цей інтересний механізм зроблено під доглядом монхенського міського архітектора професора Гаубергера. Першу спробу такої машини зроблено було при величезному натиску людей на іменини принца. Спроба дуже вдалася.

Сильки може з'єсти людина. Немодовно вийшла книжечка про „умина їсти“, в якій розказано кілька дивних випадків про те, скільки й чого іншої може з'єсти та випити людина. В Парижі, наприклад, жила колосна жінка одного чоботаря, Катарина Бонсержал, яка щоденно випивала од двох до чотирьох відер води, але вже від одної шканки вина її ставало не гаразд. Один якут за добу з'їдав четверту частину доброго вола, півпуда сала, майже стільки ж дою і біля півпуда каші з рибу. У городі Вітгенберга був один житель, що кожного дня на сніданок з'їдав ціле порося, а на обід—цілого барана з шкурою і кістками: крім того ще в пацюків, мишей, сов та ін. Всього віврав у себе цей добродій пересічно до двох пудів щоденно. Іншої йому так хотілося їсти, що з юшкою він з'їдав і миску, або котвас шклянки, в яких йому давали вино. Однечасе все це йому виходило на добре й другого дня він поїдав стільки ж і з такою самою охотою, як і поперед.

Листування редакції.

Щербини, д. Я. Сенчуку. Ваш малюнок з життя „Рождення революціонера“ не підє; просямо подавати фантатичні звістки про тамошнє життя, додержуючи тих умов, про які Вам писавось в листі.

С. Соколюк, д. Білому. Допно Ваш друкується не буде.

Д. Васильови. Одвоє-двох цікавищих на тиждень буде досить. Коли не боїтеся пошкодити громаді, то посидайте.

Д. Неборакові. Лист підє, хоч і не скоро.

Д. Середюкові. „В хаті“ одержали. Будє надруковано, але ще не скоро, бо муонть дожидати свої черги.

Д. Костянтин. Крауценку. Ви заплатили за газету до 1 маю (два місяці).

Борисогальські, д. Івановенку. Дурно вислати „Козари“ не можемо. Не можемо також нічим допомогти Вам і в інших Ваших замірах.

Ст. Сагайдак, д. М. В. Лист Ваш до товариства не підє; просямо подавати коротенько фактичні відомости про події, які мають громадське значіння.

Яланець, д. З. кому. Одержано всього 2 руб. 25 коп. Газета висилається з 1-го январа.

Календарні відомости.

Неділя, 30 марта. (5-а нед. Велик. посту, гд. 2). Пр. Іоанна Листвичика, Зосима, еп. Сиракузьського.

Сх. сои. 5 год. 14 хв., зах. сои. 6 год. 49 хв. Іди на чотири вітри, а на п'ятий шум.

Понеділок, 31 марта. (Шост. Св.ч. Ів. Ів. Ів. еп. Гапргровського, Іоани Б. Мат. „Діврської“, мч. Веніаміна діякова, св. Іоанн митр. Київського). Сх. сои. 5 год. 12 хв., зах. сои. 6 год. 51 хв.

Редактор **П. Павловський.**
Видавець **С. Чикаленко.**

Оповідітки.

За покоївку

хочу стати. Адреса: В.-Підвальна № 17. Спитать дворника.

АНТІН ЧЕХОВ ЖАРТИ

(1. Ведмідь, 2. Сватання, 3. Калхас, 4. Трагик з примуцу, 5. Весілля, 6. Ювілей, 7. Лихо од тютюну).

Ціна 35 коп. Продається по кнігарнях Л. та В. Іздіковських, Іванова та „Український квітарні“ 10—100—10

СТРАХОВАННЯ ЖИТТЯ ЗАГАЛЬНОПРИСТУПНЕ У 1-МУ ВЗАЄМНОМУ ТОВАРИСТВІ СТРАХОВАННЯ ЖИТТЯ.

1. Страхувателі є дітні члени Т-ва.
2. Тарифи самі дешеві.
3. Премії можна виплачувати частками помісячно.
4. На той випадок, коли б трапилася причина після літ, найбільшій винуваті і суди.
5. На страх приймаються особи всіх професій без винятку.
6. Приїом і без медичного свідочтва.

ЗАРЯД КИЇВСЬКОГО ОКРУГУ.

ПРОРІЗНА, 12. 24-103-16 ТЕЛЕФОН 1898.

Вийшов з друку VI том

Історії України-Руси.

Проф. **Мих. Грушевського.**

Житє економичне, культурне і національне.

Ціна **3 карб. 50 к.**
Продается в Українській квігарні у Київі, Безаківська, 8, і в квітарні Л.-Н. Вістника, Прорізна 20, кв. 3.

ПОДЕННА ПРАЧКА.

Обсерваторний пер., № 1, кв. 9. 1-144-2

Видання Товариства „ПРОСВІТА“ у Київі.

1. Драгоманов В. Про українських козаків, татар та турків. З додатком про життя Драгоманова. Ц. 8 коп.
2. Земельна справа в Новій Зеландії. Переклада М. З. Ціна 2 коп.
3. Левичий М. Як рятуватися при наглих випадках та каліцтвах. Ціна 3 коп.
4. Календарь „Просвіти“ на рік 1907. Ц. 15 коп.
5. Загірня М. Як визволилися Північні Америкаські Штати. Ц. 15 к.
6. Дорошенко Д. Оповідання про Ірландію. Ціна 8 коп.
7. Загірня М. Страшний ворог. Книжка про горілку. Ціна 5 коп.
8. Ів. Франко. Ліси та пасовиська. Ціна 3 коп.
9. Грінченко Б. Про грім та блискавку. Ціна 4 коп.
10. Капельгородський П. Українці на Кубані. Ціна 5 коп.
11. Грінченко Б. Вратства і провітна справа на Україні за польського наування до Богдана Хмельницького. Ц. 5 коп.
12. Календарь „Просвіти“ на рік 1908. Ціна 25 коп.
13. Веселча, стін. одривн. календарь на рік 1908. Ц. 50 к. (Розпродаю).
14. Іваницький Б. Яри та піски. Ц. 4 в.

ІНШІ КНИЖКИ:
Статут Товариства „Просвіта“ у Київі, за-своаного в пам'яті Т. Шевченка. Ціна 5 коп.
Темі для винок. Виробила видавничка комісія Товариства.
Заломлення Товариства „Просвіта“ за рік 1906.
Склад видань у Товаристві „Просвіта“ у Київі, Троїцька площа, Народний дім і в Українській квігарні, Безаківська, 8.

110—12

Нова книжка.
Видавництво „УКРАЇНСЬКИЙ УЧИТЕЛЬ“.
№ 11.
М. ЗАГІРНЯ.
Який був лад в Афонській державі.
ц. 10 к.
Купувати можна в усіх крашчих квігарнях на Україні. 10-152-2

ТАТОВІ КАЗОЧКИ
ЯК БАБУСЯ РОЗКАЗУВАЛИ.
Записав
доктор медичнє Юхим Сьомченко Грининю.
ЦІНА 25 КОП.
Склад виданя: С.-Петербург, Казанська, 39.
у д-ра Гринилюка. 10-151-2

Видавництво „ЧАС“

Вийшла з друку і продається

- ПЕРША СЕРІЯ КНИЖОК:
1. М. Левицький. Злочинниця (з портрет. автора) . . . . . ц. 3 к.
  2. Г. де-Мопасан. Батько Мілон (з портрет. автора) . . . . . ц. 3 к.
  3. М. Телешов. Скрута (з портрет. автора) . . . . . ц. 3 к.
  4. Б. Прус. Живий телеграф . . . . . ц. 2 к.
  5. К. Місат. Син члє пасино? . . . . . ц. 2 к.
  6. А. Фогсадаро. Срібний хрестик (з малюнком) . . . . . ц. 3 к.
  7. Р. Ніплінг. Бунтарь Моті-Гюй (з малюнком) . . . . . ц. 1 к.
  8. Г. Бетге. Марійка . . . . . ц. 3 к.
  9. А. Гарбогг. Помста . . . . . ц. 4 к.
  10. Рідні струни. (Збірка віршів) (з портретом Т. Шевченка) . . . . . ц. 4 к.
- Готується і незабаром вийде друга серія книжечок, у яку увійдуть оповідання таких письменників: П. Ротаря (укр.), М. Родзевичової (польськ.), О. Мірбо (франц.), Е. Пое (англ.), А. Чехова (російськ.), Г. д'Анунціо (італ.), І. Лі (норвеж.), збір- на поезій т. и. Книжки коштуюватимуть од 1 до 5 к.
- Хто замовляє на 1 карб. на складі (Київ, Прорізна 20, Укр. кніг. „Літ.-Наук. Вістника“), той за пересилку не платять.
- Книгарям звичайна знижка.
- П'ять відсотків прибутку од продажу виданнів „Часу“ буде призначено на пам'ят- ник Т. Г. Шевченкові у Київі.
- Перша серія книжечок (всі 10 назв) з пересилкою заказною бандеролью коштує 36 к.; гроші можна вислати марками. 10-153-2

3 8 січня 1908 року відкрита нова

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
Літературно-Наукового Вістника
У Київі, Прорізна вул., 20.

Має на складі видання Львівської Видавничої Спілки, Наукового Товариства, Проф. М. Грушевського про історію України і українському патянню, а також видання російські на українській мові.

Там же можна купувати комплекти Л.-Н. Вістника за попередні роки. 6—66—19

3 нового 1908 року в Київі заходом Українського видавництва „РАНОК“ друкується

(перший випуск вийде до 1 квітня)

УКРАЇНСЬКА МУЗА.

Поетична антологія, під редакцією *Олекси Коваленка*, в 12 випусах; виходитимє кожного місяця. В антологію увійдуть крашчі твори всіх най-видатніших українських поетів, починаючи од найстаріших корифеїв і до наших днів, з України Російської, Галичини, Буковини і Америки, всего до 120 поетів. В кожному випуску будуть твори 10 поетів (більше, як по 100 поезій) нових і вже друкованих, з портретами, автобіографіями і біографіями поетів, заставками і вільетами. Збірник буде великою формату і матимє до 1200 ст. Ціна кожного окремого випуску 25 к., з пересилкою 30 коп.; а по передплаті 2 рублі за всі 12 випусків, з пересилкою 2 р. 50 к. Можна на виплат: 1 руб. зараз, 1 руб. через місяць і 50 коп. 1 липня (юля). Гроші посилають: Київ, Іванівська уліця 75, Олексі Коваленкові, або в „Українську Книгарню“, Безаківська 8. 12-148-3 Редактор-видавець *Олекса Коваленко*.

☆☆☆ **ДРУКАРНЯ** ☆☆☆
ПЕРШОЇ КИЇВСЬКОЇ АРТИЛІ ДРУКАРСЬКОЇ СПРАВИ

Київ, Трьохсвятительська № 5. Телефон № 1069.

Маючи величезний вибір найріжнородніших шрифтів, приймає друкарські роботи: часописи, журнали, книжки, справоздання, преїскуранти, бланки, рахунки, конверти, ріжні візитові і шлюбні картки, плакати, таблиці, афиші, програми і таке інше. Всі замовлення ☆☆☆ виконуються чепурно, бездоганно і на призначений час. ☆☆☆

Радикальне вигоювання гонорей (триппера)

гострої і хроничної з усіма її наслідками.

Всім відомо, як важко було досі вигоювати слабість, що зветься гонореею, а особливо хроничну форму її. Недивлячись на це, вигаданий не так давно проф. **БІБЕРОМ** препарат, який названо „АНТИГОНОРЕЙ“, дав чудові наслідки при вигоюванні цієї трип- перей слабості зникає без наслідків.

Маючи на увазі користь слабих, та щоб уникнути підробок, ми не визнаємо в цьому ділі ніяких комісіонерів, через що прохаємо з замовленнями звертатися безпосеред- но в наш головний склад.

2 банки „Антигонорейму“ для повного вигоювання висилаються по одержанню 30 кар- бон., або наданою платою по пошті. Переслана по поштовому тарифу.

Склад виключно в С.-Петербурзі, Економичне Аптекарьск. Депо, Літвий, 30—178.
0 107—6

М. та І. Мандль

Хрещатик, 42. Телефон 764

подає до відомості д.д. покушців, що до наступаючих сезонів одержано розкішний вибір ріжнотоманітних фасонів

ГОТОВОГО ЖІНОЧ., МУЖЕСЬК. та ДИТЯЧ. ВБРАННЯ.

МОДЕЛІ крашчих фірм Парижа та Берліна.

ФОРМИ всяких шкіл і міністерств.

СПІДНИЦІ верхні і спідні.

Фірма має згоду з Офіцерським Економичним Т-вом, а також з Т-вом потребителів Півд.-Зах. залізц.

ЗАМОВЛЕННЯ ПРИЙМАЮТЬСЯ.

Друкарня 1-ої Київської Артілі Друкарської Справи. Трьохсвятительська 5. Телеф. 1069. 7-154-1